

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گرد آورنده
طیبه یزدی زاده
دبیرستان فرزانهگان - فرهنگ
ناحیه دو کرمان

درس دوم

انتخاب نوع کسب و کار

موقعیت

امیر علی و ستایش هر کدام به سبک خودشان دنبال حل مشکل پدر بودند اما ابتدا می بایست علت را بفهمند.

ستایش علت ضرر ده بودن شرکت پدر را جدا شدن پدر از شریکش می دانست اما امیر علی معتقد بود پدر کار غیر منطقی انجام نمی دهد و همان روزی که از شریکش جدا شد می گفت «هر چی سیستم تصمیم گیری جمع و جور تر باشد تصمیم گیری راحت تر است.»

گفت گو در کلاس

۱ شما کار تیمی و گروهی را ترجیح می دهید یا کار به صورت فردی را؟ چرا؟

۲- آیا شما در گروه کسب و کار خود پیشرو و رهبر خواهید شد. یا پیرو؟

۳- چقدر تحمل پذیرش حرف مخالف را دارید و چقدر می توانید دیگران را با منطق و استدلال متقاعد کنید؟

۴- چقدر به دنبال سود شخصی هستید و تا چه میزان حاضرید در آمدتان را صرف امور خیر کنید؟

نقشه راه

ما در این درس به دنبال آن هستیم که :

انواع روشهای شروع کسب و کار را از این منظر (سازمان تولید) بررسی کنیم.

مزایا و معایب کسب و کار شخصی را شناسایی کنیم.

مفهوم شراکت و شرکت را درک کنیم و

مزایا و معایب شراکت را بشناسیم

چگونگی راه اندازی شرکت و مزایا و معایب آن را نیز بشناسیم

هدف این است تا اگر در آینده کسب و کاری را راه اندازی کردیم، لااقل بدانیم که سازمان تولیدمان چگونه باید باشد.

طرح مسئله:

انواع کسب و کارها در ایران :

(۱) کسب و کاری شخصی

(۲) شرکتی

(۳) سهامی

(۴) شراکتی که کتاب در این قسمت اشاره ای نکرده است.

(۵) تعاونی

مشغول به فعالیت اند سازمان تولید مشخص می کند در هر کدام از این ساختارها که مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری عرضه می شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر و چگونه؟ نحوه مالکیت آنها چگونه است؟ شکل های مختلف کسب و کار را نشان می دهد. و این محصول یا کالای نهایی چگونه به مشتری عرضه می شود همین سؤال ساده و پاسخ آن، بیانگر مفهومی است به نام سازمان تولید. با مشخص شدن این مفهوم، به انواع کسب و کار از منظر سازمان تولید می پردازیم.

مفهوم کلیدی:

سازمان تولید بسیار روشن است که قبل از شکل گیری یک کسب و کار جدید کار فرما به این فکر می کند که به تنهایی دست به اقدام بزند یا با دیگری شراکت کند یا کار جدید رو عام المنفعه انجام دهد. به این فرآیند سازماندهی تولید می گوئیم. سازمان دهی تولید خیلی مهم است چون شاکله و زیر بنای هر نوع کسب و کاری رو مشخص می کند. و تمام مراحل و اتفاقات بعدی؛ به دنبال این انتخاب شکل می گیرد. تمام سرمایه و توان فکری و مالی و فنی ما صرف کسب و کاری که انتخاب کرده ایم میشود. هر روش کسب و کار رو که انتخاب کنیم سایر روشها را از دست می دهیم. یکسری منافع و مزایا بدست میاریم و در مقابل با محدودیتهایی مواجه میشویم. انتخاب نادرست روش سازماندهی تولید یا انتخابی بدون شناخت کافی می تواند به قیمت از دست رفتن تمام سرمایه، ما از دست رفتن فرصتها و از دست دادن موقعیتهایی باشد که شاید دیگه هیچ وقت با اون کیفیت برامون شکل نگیرد.

کسب و کار شخصی

کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است. امروزه اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی اند. بیشتر آنها کوچک مقیاس اند و در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات حضور دارند

مشاغل **خویش فرمایی** مانند تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی، بنگاههای معاملات ملکی، خرده فروشان، کشاورزان، صنعتگران خرد و هنرمندان، نمونه هایی از کسب و کارهای شخصی هستند؛ حتی در زمینه های تخصصی مانند پزشکی، دندان پزشکی وکالت و حسابداری اغلب کسب و کارها شخصی اند.

ویژگی های تعیین کننده کسب و کار شخصی :

- خویش فرما بودن
- اغلب کوچک مقیاسند ولی این شرط اساسی نیست.
- در همه نوع فعالیتی حضور دارند. حتی رزمینه های تخصصی مانند وکالت و پزشکی.
- نکته قابل تامل: در ایران بیشتر کسب و کارها شخصی اند. در ورزش نیز در رشته های انفرادی رتبه کسب می کنیم. این مساله از ابعاد مختلف ؛ قابلیت بررسی دارد

راه‌اندازی کسب و کار شخصی

وقتی یک کسب و کار شخصی را راه‌اندازی می‌کنیم چون متعلق به خودمان است و قبلاً توانایی هایمان رو برآورد می‌کنیم در زمینه‌های مختلف مالی فنی بازار کار و فروش آن خدمت یا محصول هزینه‌های لازم و ویژگی‌هایی که باید داشته باشیم مجوز‌هایی که باید بگیریم رقابایی که باهاشون مواجه هستیم و.. راه‌اندازی آن آسان و هزینه‌هایش نسبتاً کم است نسبت به اینکه بخواهیم یک شرکت یا شراکت راه‌اندازی کنیم. یعنی بخاطر موافقت یا عدم موافقت شریک یا شرکا و سهامداران و هماهنگی با دیگران معطل نمیشویم. اما بار سنگین مسئولیت همه چیز و در همه وقت در همه احوال به دوش خود ماست. ممکنه پیش بینی هایمان درست در نیاد. تو کسب مجوز با مشکل مواجه شویم. فروشمان طبق برنامه مورد انتظار نباشد. کارمندان و کارگرها همراه ایده‌های ما نباشند. وقت زیادی از ما بگیرده. برای تامین مالی برسر دوراهی یا چند راهی قرار بگیریم. همه جوانب برای اداره کردن کار را در نظر نگرفته باشیم.

تصمیم‌گیری کسب و کار شخصی

- چون خودمان تنها تصمیم‌گیرنده هستیم کاملاً آزادی عمل داریم در مورد **بازاریابی** چگونه محصولمان را معرفی کنیم مصرف‌کننده
- مشتری چگونه ما و محصولمان رو پیدا کند.
- اصلاً تبلیغ داشته باشیم یا نه با چه روشهایی تبلیغ کنیم
- اگر شرایط بازار و تصمیمات دولت تغییر کرد ما چه تصمیمی بگیریم
- تغییر نوع کار زمان کار تعداد کارگران و ... کاملاً در اختیار خودمان هست فقط باید خودمان با اهداف و توانایی آشنا و هماهنگ باشیم.
- اما امکان شناخت اشتباه و تصمیم‌گیری اشتباه
- محدودیت منابع مالی
- امکان غافل شدن از فرصتهای درست
- امکان از دست دادن فرصتهای سودآور به دلیل کمبود منابع مالی وجود دارد.

مالکیت سود و مسئولیت در کسب و کار شخصی

- در کسب و کار شخصی تمام منافع متعلق به خود ما بعنوان کارفرماست چون شریک نداریم.
- مسئولیت تمام تصمیم‌گیری‌ها
- باز پرداخت بدهی‌ها
- پاسخگویی به اعتراضات و شکایتهای احتمالی بعهده خودمان است.
- مسئولیت نامحدود یعنی صفر تا صد مسائل و ادعاهای مطرح شده را خودمان باید پاسخ بدهیم چون تصمیم آخر رو ما به تنهایی گرفته ایم.

کسب و کار شخصی :

به روز بودن و توان همراهی با سرعت تغییرات، برای باقی ماندن در عرصه کسب و کار و حفظ بازار، ضروری است.

کسب و کار شخصی :

انعطاف زمانی ساعات و روزهای کاری وجود دارد. اما همین انعطاف می تواند تمام وقت و زندگی ما رو در بر بگیرد. موفقیت در کار احساس غرور و سربلندی زیادی برای ما به همراه دارد اما بخاطر فشار کار و حجم مسئولیتها دچار نوعی انزوا و افسردگی شویم. در صورت موفقیت حتما با تشویق و حمایت همه جانبه خانواده مواجه می شویم. در صورت شکست ممکن است ما را مسئول شکست بدانند.

نوع دوم :

شراکت

مثال: فرض کنید شما با تسلطی که در یک درس دارید تصمیم می گیرید که به دانش آموزانی که در این درس ضعیف هستند درس بدهید و در قبال آن دستمزد دریافت کنید این کار شما با موفقیت همراه است شما تصمیم می گیرید با یکی از دوستان خود که در درس دیگری مهارت دارد شریک شوید در سود و زیان در این صورت شما دیگر تنها نیستید و حتی در آمد حاصل با نسبت توافق بین شما دو نفر تقسیم می شود .

بیشتر بدانیم:

چگونه یک کسب و کار شخصی راه اندازی کنیم؟ و نام کسب و کارتتان را ثبت کنید و قوانین و مقررات مربوط به آن زمینه را مطالعه کنید. و برای گرفتن گواهینامه یا پروانه فعالیت رسمی در آن زمینه اقدام کنید و اسناد مربوط به هزینه ها و درآمدها را حفظ کنید. این اسناد مبنای تعیین مالیات بر کسب و کار شماست.

اگر کسی را برای کارتتان به کار گرفتید، شما کارفرمای او هستید و باید حقوق او را طبق قانون کار پرداخت کنید و او را بیمه کنید.

کسب و کار شخصی :

نوسان در آمد در اقتصادهای تک‌محصولی و اقتصاد بدون برنامه که تصمیمات لحظه‌ای و سلیقه‌ای زیادی در آن گرفته می‌شود تحولات سیاسی به شدت تاثیر گذار است

سیاستهای پولی و مالی بسیار متغیری وضع میشود.

ارزش پول ملی دستخوش تغییرات فراوانی است و در یک کلام آینده مشخصی را نمی‌شود پیش بینی کرد

فعالیت فردی در کلاس

با توجه به جدول زیر، شما چه نکات دیگری می‌توانید به این دو ستون اضافه کنید؟ چرا؟

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راه اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازار یابی، تغییر شرایط بازار و...)	مشکل تأمین مالی (پس انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید)	ساعات کار طولانی فرد مجبور است وقت زیادی بر روی کار بگذارد.
انعطاف زمانی: خود فرد ساعات کاری خود را مشخص می‌کند.	درآمد نامشخص فرد ممکن است چندین ماه در آمد نداشته باشد
انعطاف زمانی: خود فرد ساعات کاری خود را مشخص می‌کند.	احساس نگرانی نسبت به آینده شغل خود که همراه با استرس و انزوا است

شراکت

کسب و کاری که متعلق به دو نفر یا بیشتر است. مانند برخی از مغازه ها رستورانها و پیمانکاران. هر کدام متناسب با سهم شان در سود و زیان کسب و کار، سهم هستند. درآمد حاصل از کار به نسبت توافقی بین شرکاء تقسیم میشود هر دو نفر در سود و زیان شریک هستند. و مالکیت فردی نیست.

آنچه که باید درباره شراکت در کسب و کار بدانیم

در کسب و کار شراکتی :

به منابع و سرمایه های مالی بیشتری دسترسی پیدا می کنیم .
توان مدیرتی قدرت تفکر و تصمیم گیری مان افزایش پیدا می کند .
از روابط اجتماعی و نفوذ و موقعیت شریکها فایده های خیلی زیادی می توانیم به دست بیاوریم .

خطرو هزینه ها و تمام احتمالات منفی تقسیم میشود . چون شریک داریم بار مسئولیت ها تقسیم می شود و توانایی ها ، افزایش پیدا می کند .
توانایی جمع 'از توانایی تک تک افراد ؛ بیشتر است .

بیشتر بدانیم

چگونه یک فعالیت شراکتی راه اندازی کنیم ؟

کسب و کارهای شراکتی همانند کسب و کارهای شخصی بسیار آسان راه اندازی می شوند گام های اولیه راه اندازی آنها کاملاً مشابه کسب و کار شخصی است، از جمله ثبت اسم، اخذ پروانه ها و مجوزها و ... البته گامی اضافی دارد و آن هم نگارش قرارداد شراکت بین افراد است و در قراردادهای شراکت بین افراد، مواردی از جمله **محدوده اختیارات و وظایف افراد، نحوه تقسیم سود یا زیان، حل اختلافات بین آنها، تصمیم گیری در مورد انحلال** و... مطرح می شود اگرچه برای وجود این قرارداد، الزامی قانونی وجود ندارد؛ ولی از جهت روشن شدن حقوق و تکالیف شرکا، به داشتن آن توصیه می شود؛ ضمن اینکه در صورت ثبت رسمی قرارداد، عمل به محتوای آن الزام قانونی پیدا می کند

فعالیت فردی در کلاس

با توجه به جدول زیر شما چه نکات دیگری می توانید به این دو ستون اضافه کنید؟ چرا؟

مزایای کسب و کار شراکتی	معایب کسب و کار شراکتی
راه اندازی نسبتاً آسان	افزایش برخی هزینه‌ها جهت تنظیم قرارداد و مشاوره حقوقی با وکیل
دسترسی به منابع و سرمایه‌های مالی بزرگ‌تر	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
تقسیم بار مسئولیت و هم‌افزایی توانایی‌ها	آزادی عمل محدودتر افراد و تصمیم‌گیری سخت‌تر به دلیل لزوم توافق شرکا
انجام فعالیت های شرکت به صورت قانونی	با ثبت شرکت شما ملزم به پرداخت مالیات هستید.

عقل باش!

از یکی از دوستانم شنیدم که با کسی شریک شده اما نه کار مشترک و مشخصی در میان است و نه مسئولیت و وظایف افراد در آن کار معلوم است. آنها با هم قرار بسته‌اند که هر کدامشان هر کاری کرد، در آخر ماه درآمد به دست آمده را روی هم بریزند و تقسیم کنند. به نظرم آمد، یک جای کار می‌لنگد. مسئله را با معلمم در میان گذاشتم. گفت به آنها بگو دیر یا زود کارت‌تان به اختلاف و دعوا می‌کشد. هر کار مشترکی باید حساب و کتاب داشته باشد. از قبل باید بدانیم چه کاری انجام می‌دهیم؛ چقدر سرمایه می‌گذاریم؛ سهم هر کدام از شرکا در سرمایه چقدر است و هر کدام از شرکا دقیقاً چه مسئولیتی دارند. به همین دلیل، کارهای بی حساب و کتاب، مثل قماربازی و بخت‌آزمایی، آخر و عاقبت ندارد.

لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ

(سورة نساء، آیه ۲۹)

نوع سوم: شرکت

تصور کنید که مدتی کسب و کار تدریس شخصی یا شراکتی را راه‌اندازی می‌کنید و بسیار موفق هستید؛ اما افق‌های بزرگ‌تری را می‌بینید و فرصت‌هایی برای کسب سود بیشتر. برای ایجاد ارتباط با دانش‌آموزان و معلمان خصوصی در سراسر کشور، باید چندین کارمند استخدام کنید و تبلیغات وسیع‌تری انجام دهید و سایت قوی‌تر و حتی دفتر کاری بزرگ‌تر می‌خواهید که همگی نیازمند پول است. حرکت کند و تدریجی، اگرچه رشد آهسته‌ای برای شما به همراه دارد ولی باید عمل رقبا را هم در نظر بگیرید؛ از اینجا به بعد به حرکتی انفجاری نیاز دارید که با کسب و کار شخصی و شراکتی سازگار نیست؛ شما باید یک شرکت ثبت کنید.

پیچیده ترین نوع کسب و کار شرکت است.

شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد؛ به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می کند. شرکتها حقوق و تعهدات خاصی دارند؛ دقیقا همانند آنچه که انسانها انجام می دهند برای مثال، یک شرکت می تواند دارایی داشته باشد، با دیگر شرکتها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آنها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد

درکسب و کار شرکتی

دارایی هر شرکت به تعداد معینی سهم تقسیم میشود و هر کس با خرید سهام شرکت به سهامدار آن تبدیل می شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی آن را دارد و در منافع و مسئولیت ها به همان اندازه سهیم است

سهام یک سند مالکیت است و نشان میدهد که دارنده آن، بخشی از مالکیت شرکت را در اختیار دارد و در سود و زیان آن، شریک است .

مثلا: اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰۰۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه گذاری که ۱۰۰ سهم آن را خریداری می کند، مالک ۱۰ درصد شرکت است.

فعالیت خارج از کلاس

درباره تفاوت انواع شرکت‌ها تحقیق کنید.
درباره تفاوت انواع شرکت‌های سهامی عام و
خاص، شرکت‌های تعاونی و شرکت‌های با
مسئولیت محدود تحقیق کنید و نتیجه را در

کلاس ارائه دهید.

شرکت های سهامی: شرکت هایی هستند که سرمایه موجود در این شرکت ها بصورت سهام بین شرکا تقسیم می شود. شرکت های سهامی موجود به دو دسته تقسیم می شوند.

✂ شرکت سهامی عام: شرکت هایی که موسسین آنها سرمایه شرکت را از طریق فروش سهام به مردم تامین می کنند. شرکت های سهامی عام شرکت هایی معمولا بسیار بزرگ و با دامنه کاری وسیعی هستند و عمده هدف ثبت این شرکت ها تامین خواسته های نا محدود و کلان جامعه می باشد.

✂ شرکت سهامی خاص: شرکت هایی که تمام سرمایه آنها در مورد تاسیس، منحصرأ توسط موسسین تامین گردیده است. این شرکت ها برای انجام انواع فعالیت های اقتصادی بوجود می آیند و در زمینه های بازرگانی، تجاری، علمی، مشاوره ای، پزشکی، خدماتی و ... می توانند فعالیت کنند و شرکت های سهامی خاص به دلیل کوچک بودن تنها می توانند قسمتی از نیاز جامعه را پوشش داده و تامین نمایند.

✂ شرکت های تعاونی: شرکتی است از اشخاص حقیقی و حقوقی که به منظور رفع نیازمندی های مشترک و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی اعضا از طریق خودیاری و کمک متقابل و همکاری تشکیل می شود. شرکت های تعاونی می توانند بخشی از سرمایه اولیه خود را از نهاد های عمومی و دولتی تامین کنند اما آنها حق رای ندارند. در این شرکت تعداد اعضا نباید کمتر از ۷ نفر باشد.

✂ شرکت مسئولیت محدود: شرکتی است که بین دو یا چند نفر برای امور تجاری تشکیل شده و هر یک از شرکا بدون اینکه سرمایه را به سهام یا قطعات سهام کنند فقط تا میزان سرمایه خود در شرکت مسئول قروض و تعهدات شرکت هستند. (عمدتا بین اعضای یک خانواده و فامیل ... تشکیل میگردد)

ایجاد یک شرکت

ایجاد یک شرکت به ویژه یک شرکت سهامی، پرهزینه ترین نوع کسب و کار است؛

زیرا شرکت سهامی از پول دیگران برای راه اندازی کارش استفاده می کند. دولت برای شرکتها قوانینی دارد تا به سرمایه گذاران اطمینان بدهد و کمک کند تا فریب نخورند. پذیرش و عمل به چنین قوانینی زمان بر و پرهزینه است و به مشاوره های حقوقی نیاز دارد.

برای تشکیل شرکت :

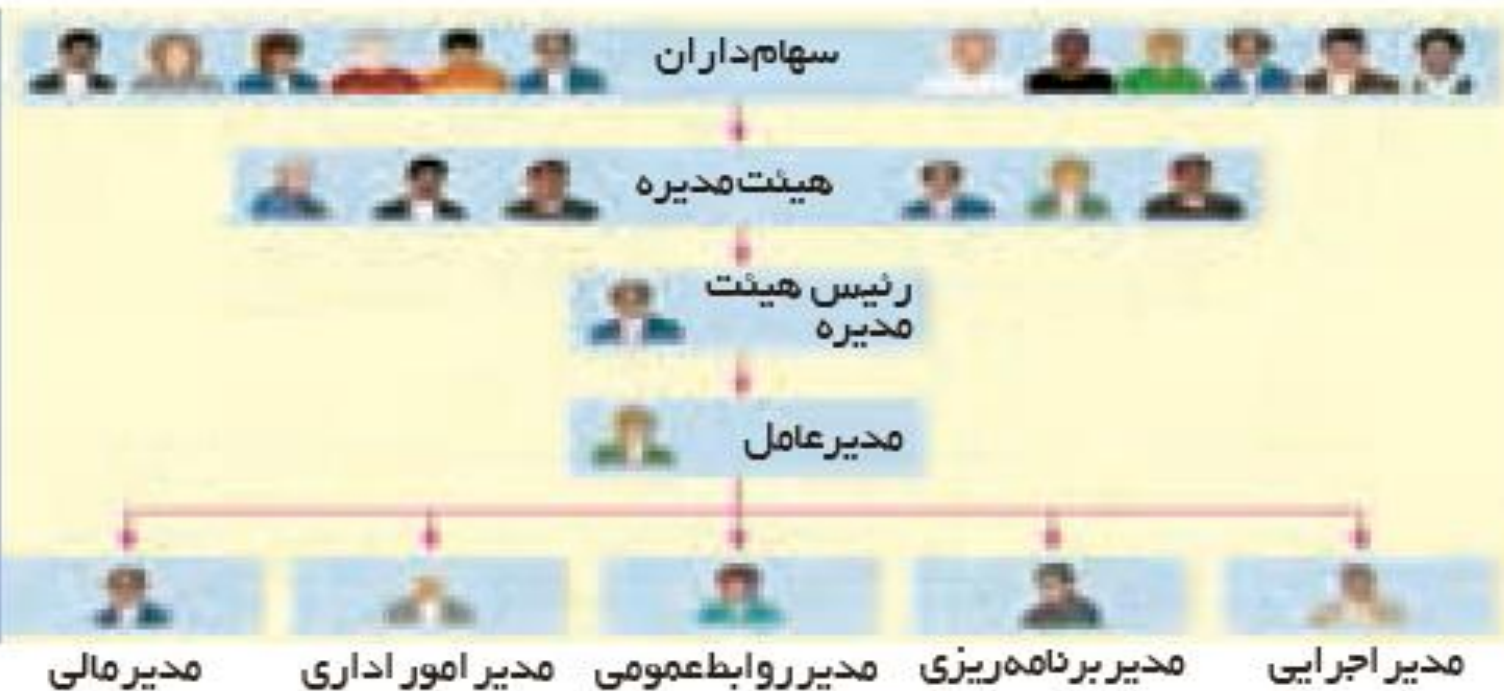
برای تشکیل شرکت، ممکن است به وکیل نیاز داشته باشید تا شما را برای تکمیل اساسنامه شرکت و سایر اسناد مورد نیاز کمک کند. اساسنامه شرکت باید بیان کند که شرکت برای چه کسب و کاری تشکیل شده است سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می شود؛ چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می کند و چگونه سود و زیان تقسیم می شود؛ سهامداران چه حقوق و مسئولیت هایی در شرکت دارند؛ شرکت چگونه منحل می شود

فعالیت فردی در کلاس

ساختار و شیوه تصمیم‌گیری در شرکت سهامی را تحلیل کنید.

با کمک معلم خود و مراجعه به قانون تجارت، ساختار سازمانی شرکت سهامی را تحلیل کنید.

ساختار یک شرکت سهامی

ساختار یک شرکت سهامی از سهامداران، هیئت مدیره، رئیس هیئت مدیره، مدیر عامل، مدیر اجرایی، مدیر برنامه ریزی، مدیر روابط عمومی، مدیر امور اداری و مدیر مالی تشکیل میشود. همین ساختار نشان دهنده پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت است.

تخصص گرایی با تاسیس یک شرکت امکان جذب افراد توانمند تر در زمینه های تخصصی و ویژه وجود دارد. پس تخصص گرایی در شرکت بیشتر میشود.

فعالیت فردی در کلاس

با توجه به جدول زیر شما چه نکات دیگری می توانید به این دو ستون اضافه کنید؟
چرا؟

مزایای ایجاد شرکت	معایب ایجاد شرکت
مسئولیت محدود برای سهام داران (ضرر و بدهی سهام داران محدود به میزان سهام)	هزینه های راه اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام داران یا افزایش سرمایه آنها و نیز وام های بانکی)	تأخیر در تصمیم گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه گذاری بیشتر و قیمت پایین تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت های غیر فردی
تخصص گرای بی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
تمام اعضا از حقوق قانونی برخوردارند.	
با ثبت شرکت ها می شود از مزایای وام و اعتبارات استفاده کرد با ثبت کشور می توان با سایر کشور ها مبادلات تجاری داشت.	

شرکت برای فعالیت خود باید مکانی را به ثبت برساند

من آب خنک میل ندارم؛ ممنون!

گفتم: ولی قرار بود یک کسب و کار پدر و مادر دار راه بیندازد. حالا مگر چه کار کرده؟ گفتند: اول جذب یکی از شرکت‌های هرمی که وعده سوددهی بالایی داده بود، می‌شود و بعد هم پول‌های بقیه را به اسم سرمایه‌گذاری در این شرکت جمع می‌کند. گفتم: بله، از من هم پول زیادی گرفته بود. خب بعد؟ گفتند: پول‌ها را به سلسله مراتب بالاتر از خودش تحویل می‌داده و از آنها سود زیادی تحویل می‌گرفته است. گفتم: آنها با این پول‌ها چه می‌کردند، گفتند: آنها هم یا پول‌ها را به کسانی قرض می‌دادند و از آنها بهره‌اش را می‌گرفتند یا با آن خرید و فروش‌های غیرقانونی انجام می‌دادند. بعد هم که حسابی کیسه‌شان را پر کرده بودند، متواری شدند و این آقا مانده با جمعیتی از طلبکارها. پرسیدم: چند سال باید آب خنک بخورد؟ جوابی به من ندادند. دوباره پرسیدم: حالا می‌توانم او را ببینم. گفتند: نه، وقت ملاقات تمام شده است.

(سوره مائده، آیه ۲)

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

نوع چهارم

تعاونی ها

تعاونی ها تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندیهای اعضا تشکیل می شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آنها کمک می کند در تعاونی تولید تعدادی تولید کننده جهت بهره مندی از مزایای فعالیتهای اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می کنند.

مثال:

تعاونی کشاورزی را عده ای از کشاورزان تشکیل می دهند تا برای تهیه بذر مرغوب و تهیه سموم و کود و نیز امکان بازاریابی، تبلیغات جمعی و ایجاد زنجیره توزیع به آنها کمک کند .

در مورد تعاونی ها

تعاونی ها مراحل راه اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت ها دارند؛ اما نحوه اداره آنها بر اساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشته. اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

نوع پنجم

مؤسسات غیر انتفاعی و خیریه

خیریه یکی از انواع شرکت ها، مؤسسات غیر انتفاعی و خیریه هستند. یک مؤسسه غیر انتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیر سودآور، یعنی باهدفی غیر تجاری شکل گرفته است. این مأموریت ها اغلب زمینه هایی انسانی و اجتماعی دارند مانند **امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی، بهداشت و سلامت** و.. محدوده عمل آنها گاهی محلی و گاهی ملی و حتی جهانی است.

فعالیت گروهی در کلاس

کلاس را به گروه‌های چهار نفره تقسیم کنید و هر گروه مسئول بررسی یکی از کسب و کارهای زیر شود (ممکن است به صورت هم‌زمان دو یا چند گروه یک کسب و کار را بررسی کنند که به نظر بهتر نیز است) آنچه در هر کسب و کار باید بررسی شود، این است:

۱- مزایا و معایب کسب و کار گروه خود را در صورتی که فردی، شراکتی، شرکتی و یا تعاونی بود، بررسی کنید.

۲- پس از بررسی همه جانبه کسب و کار خود بگویید که گروه شما به عنوان یک مشاور اقتصادی کدام یک از سازمان‌های تولید را برای این کسب و کار توصیه می‌کند؟ چرا؟

○ ایده کسب و کار شماره ۱

شما در یک شهر کوچک ساکنید. دست بر قضا وزارت راه و شهرسازی از کنار شهر شما یک اتوبان بسیار خوب تأسیس می کند که پیش بینی می شود ترافیک سنگینی در آن ایجاد شود. در اطراف شهر شما هم هیچ روستا و آبادی و شهر دیگری نیست. این فکر به ذهنتان می رسد که با کسب اجازه از وزارت خانه، یک مجتمع تفریحی در کنار جاده تأسیس کنید (مالکیت زمین های

اطراف جاده در اختیار چند تن از اهالی شهر شماست). اگر سرمایه کافی داشته باشد شخصی در غیر این صورت می تواند شراکتی کار کند.

○ ایده کسب و کار شماره ۲

شما در یک روستای بسیار خوش آب و هوای کوهستانی زندگی می کنید. بیشتر اهالی روستا گله های گوسفند دارند و به چوپانی مشغول اند. از طرفی مراتع اطراف روستای شما به خاطر شرایط اقلیمی بسیار مستعد کشت گیاهان دارویی است (و بسیاری از این گیاهان حتی به صورت خودرو در این منطقه سبز می شوند).

این ایده به ذهنتان می رسد که با هم سن و سالان خودتان به اهالی روستا اعلام کنید که مسئولیت صحرا بردن همه گوسفندان را به عهده می گیرید و هر روز سه نفر از دوستانتان همه گوسفندان را به مرتع ببرند و بقیه نیز به تکثیر گیاهان دارویی پردازند. **شراکت**

○ ایده کسب و کار شماره ۳

در منطقه شما هندوانه بسیاری کشت می شود؛ اما به دلیل نبودن جاده یا کمبود ماشین های یخچال دار و ... هر ساله این هندوانه ها، در مزارع از بین می روند. این ایده به ذهنتان می رسد که هندوانه ها را فراوری کنید تا مشکل نگهداری و انتقال آنها حل شود. تبدیل هندوانه به هندوانه خشک و یا تهیه کنستانتیره (پودر) بهترین راه حل است. از طرفی نمی شود این کار را با هندوانه کرد، چون خشک کردن و پودر کردن میوه یک فرایند گرمایی است و هندوانه در دمای بالا از بین می رود. در اخبار می شنوید که یک شرکت دانش بنیان شیرازی دستگاهی را ساخته که به جای گرما دادن، از طریق انجماد، میوه ها را خشک می کند. **شرکت**

○ ایده کسب و کار شماره ۴

شما و گروه دوستانتان به خاطر تلاش های درسی فراوانی که داشته اید، در بسیاری از موضوعات درسی سرآمد شده اید. این ایده به ذهنتان می رسد که یک شبکه تدریس خصوصی فعال در منطقه خود تأسیس کنید.

شراکت

برای تفکر و تمرین

۱- برای هر کدام از موارد زیر چه نوع کسب و کاری (شخصی، شراکتی، شرکتي، غیرانتفاعی و تعاونی) را پیشنهاد می‌دهید؟ مزایا یا معایب آن چیست؟

- حفاظت از دارایی‌های شخصی **شخصی**
- دریافت پاداش مستقیم تلاش‌ها **شخصی**
- الزامات گزارش‌دهی بیشتر **شرکت**
- عدم تقسیم سود با دیگری **شخصی**
- رفع مشکل تأمین سرمایه لازم برای شروع کسب و کار جدید **شراکت**
- راه‌اندازی آسان و آزادی عمل زیاد **شخصی**

۲- برای هر یک از موارد زیر چه نوع کسب و کار (سازمان تولید) را توصیه می کنید؟

○ شرکتی جدید می خواهد مجموعه فروشگاه زنجیره ای از مواد غذایی سالم راه اندازی کند. **شرکت**

○ یکی از دانش آموختگان آشپزی می خواهد رستوران های زنجیره ای افتتاح کند. **شخصی**

○ نویسندگی تصمیم می گیرد ادامه آخرین کتاب پرفروش خود را بنویسد. **شخصی**

○ گروهی از دوستان تصمیم می گیرند کسب و کاری بدون عبور از فرایندهای قانونی طولانی

آغاز کنند. **شراکت**

○ گروهی از کشاورزان می خواهند برای خرید کود، دانه و سایر مواد مرتبط به صورت عمده هزینه

کنند و هزینه را در بین اعضا تقسیم کنند. **تعاونی**

○ گروهی از مهندسان جوان تصمیم گرفته اند لوازم خانگی با کیفیت بالا تولید کنند. **شرکت**

۳- به نظر شما آقای محمدی (پدر امیرعلی و ستایش) سازمان تولید خود را باید بر چه مبنایی ترتیب بدهد تا از مشکلات فراوان مالی بیرون بیاید؟ آیا شما به او توصیه می کنید با شرایط موجود یک مؤسسه خیریه نیز برای کارگزارانش ایجاد کند؟ دلیل شما چیست؟

آقای محمدی می تواند با یک فرد خبره در این کار مشورت کند و از او کمک بگیرد یا حتی می تواند با یک فرد شراکت کند و مشکلات مالی خود را برطرف کند نه توصیه نمی شود که در شرایط موجود که با مشکلی مالی مواجه هست مؤسسه خیریه بنا کند چون مؤسسه خیریه نیاز به هزینه کردن پول دارد و فعالیتی سود آور برای آقای محمدی نیست . برای این سوال می توان جواب های متعددی داد.

سوالات تشریحی بدون جواب

- (۱) انواع روش های کسب و کار از منظر سازمان تولید را نام ببرید؟
- (۲) با چه سوالی می توان به تفاوت مفهومی شکل های مختلف کسب و کاری برد؟ و این سوال بیانگر چه مفهومی است؟
- (۳) زمینه فکری یک کار فرما را قبل از شکل گیری کسب و کار جدید را بیان کنید؟
- (۴) کسب و کار شخصی را تعریف کنید؟
- (۵) امروزه اغلب کسب و کارها در ایران به چه شکلی می باشند؟
- (۶) چند شغل خویش فرمایی را نام برده و بنویسید اکثر این مشاغل چگونه اداره می شوند؟
- (۷) چند کسب و کار شخصی در زمینه های مختلف تخصصی را نام ببرید؟
- (۸) چهار مورد از مزایای کسب و کار شخص را نام ببرید؟
- (۹) سه مورد از معایب کسب و کار شخصی را نام ببرید؟
- (۱۰) کسب و کار شراکتی را تعریف کنید؟
- (۱۱) کسب و کار شراکتی کوچک بیشتر مشابه با چه نوع کسب و کارهایی است؟
- (۱۲) سه مورد از کسب و کارهای شراکتی کوچک مقیاس را نام ببرید؟
- (۱۳) (از قسمت یستر بدانیم) چگونه یک کسب و کار شراکتی را راه اندازی کنیم؟
- (۱۴) سه مورد از مزایای کسب و کار شراکتی را بنویسید؟
- (۱۵) سه مورد از معایب کسب و کار شرکتی را بنویسید؟

- ۱۶) پیچیده ترین نوع کسب و کار را نام ببرید؟
- ۱۷) منظور از هویت قانونی یک شرکت چیست؟ با ذکر مثال توضیح دهید؟
- ۱۸) کسب و کار شرکتی را تعریف کنید؟
- ۱۹) دارایی یک شرکت چگونه بین اعضا تقسیم می شود؟
- ۲۰) منظور از سهام یک شرکت چیست؟ با ذکر مثال توضیح دهید؟
- ۲۱) (فعالیت خارج از کلاس) انواع شرکت را نام ببرید؟
- ۲۲) پرهزینه ترین نوع کسب و کار چه نوع شرکتی می باشد؟
- ۲۲) دلیل اینکه شرکت سهامی پرهزینه ترین نوع کسب و کار است چیست؟
- ۲۴) مهم ترین کمک دولت در راه اندازی یک شرکت چیست؟
- ۲۵) یک وکیل برای راه اندازی شرکت چه کمکی می تواند به سرمایه گذاران کند؟
- ۲۶) (فعالیت فردی در کلاس) ساختار و شیوه تصمیم گیری در شرکت سهامی را تحلیل کنید؟
- ۲۷) چهار مورد از مزایای یک شرکت را بنویسید؟
- ۲۸) ۶ مورد از معایب یک شرکت را بنویسید؟

- (۲۹) مهم هدف شکل گیری یک تعاونی را بنویسید؟
- (۳۰) یک تعاونی چگونه اداره می شود توضیح دهید؟
- (۳۱) یک تعاونی کشاورزی به چه صورت کار می کند؟
- (۳۲) مراحل راه اندازی تعاونی ها بیشتر شبیه کدام کسب و کار است؟
- (۳۳) مهم ترین تفاوت راه اندازی تعاونی ها با شرکت ها در چیست؟
- (۳۴) یک موسسه غیر انتفاعی چگونه نهادی است؟
- (۳۵) مهم ترین تفاوت موسسات غیر انتفاعی با سایر کسب و کار ها در چیست؟
- (۳۶) ماموریت موسسات غیر انتفاعی و خیریه ها بیشتر در چه زمینه ای است با ذکر مثال؟
- (۳۷) محدوده عمل موسسات غیر انتفاعی و خیریه ها در چه زمینه ای می باشد؟
- (۳۸) دو مورد از مزایای کسب و کار شخصی را با دو مورد از معایب آن با هم مقایسه کنید؟
- (۳۹) دو مورد از مزایای کسب و کار شراکتی را با دو مورد از معایب آن با هم مقایسه کنید؟
- (۴۰) دو مورد از مزایای کسب و کار شرکتی را با دو مورد از معایب آن با هم مقایسه کنید؟

سوالات کو تاه جواب

- ۴۱) در کسب و کار های شخصی مالیات چگونه اخذ می گردد؟
- ۴۲) در کسب و کار شخصی مسئولیت فرد در قبال بدهی ها به چه صورت می باشد؟
- ۴۳) یکی از معایب کسب و کار شخصی با ر سنگین مسئولیت می باشد در این زمینه توضیح دهید؟
- ۴۴) در یک کسب و کار شخصی منابع مالی از چه راههایی تامین می شود؟
- ۴۵) آزادی عمل و سهولت تصمیم گیری فرد در کسب و کار شخصی در چه زمینه ای است؟
- ۴۶) مالکیت سود در کسب و کار شخصی به چه صورت است؟
- ۴۷) چرا آزادی عمل افراد در کسب و کار شراکتی محدود است؟
- ۴۸) چرا سهام داران در شرکت سهامی مسئولیت محدود دارند؟
- ۴۹) افزایش سرمایه در شرکت های سهامی به چه صورت می باشد؟

۵۰) دلیل امکان رقابت در شرکت های سهامی چیست؟

۵۱) تخصیص گرایبی بیشتری از مزایای شرکت های سهامی است در این زمینه توضیح دهید؟

۵۲) سود در شرکت های سهامی به چه صورت تقسیم می شود؟

۵۳) مالیات در شرکت های سهامی به چه صورت دریافت می شود؟

۵۴) مالیات کسب و کار شرکتی چه تفاوتی با مالیات کسب و کار شخصی دارد؟

۵۵) اگر دارایی شرکتی به ۲۰۰۰۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد و شما ۴۰۰۰۰ سهم خریداری کنید شما مالک چند درصد از سهام شرکت هستید؟

سوالات تشریحی

با جواب

- ۱- کار تیمی و گروهی را توضیح دهید. پاسخ: روش مشخصی از کار کردن است که تلاش می کند از مجموع توانمندی ها، مهارت ها و انرژی افراد، بیشترین استفاده را داشته باشد. به زبان ساده تر کار تیمی یعنی همکاری چند جانبه از سوی اعضای سازمان برای رسیدن به یک هدف مشخص
- ۲- قبل از شکل گیری یک کسب و کار جدید، کارفرما به چه چیزی فکر می کند؟ پاسخ: کارفرما به این فکر می کند که به تنهایی دست به اقدام بزند یا با فرد دیگری شراکت کند یا حتی کار جدید را عام المنفعه انجام دهد.
- ۳- انواع روش های شروع کسب و کار از منظر سازمان تولید را نام ببرید. پاسخ: کسب و کار شخصی - شراکتی - شرکتی - تعاونی - مؤسسات غیر انتفاعی و خیریه
- ۴- در ایران اکثر کسب و کارها به چه عنوانی مشغول فعالیت می باشند؟ پاسخ: اکثر آنها به صورت کسب و کار شخصی، شرکتی سهامی یا تعاونی مشغول فعالیت می باشند.
- ۵- کسب و کار شخصی چه نوع کسب و کاری است؟ پاسخ: کسب و کاری که متعلق به یک شخص باشد. و بیشتر آنها کوچک مقیاس می باشند و همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات می کنند.
- ۶- امروزه اغلب کسب و کارها در ایران به چه شکلی می باشند؟ پاسخ: کسب و کار شخصی هستند.

۷- چند نمونه از کسب و کارهای شخصی را بیان کنید؟ پاسخ: تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی، بنگاه های معاملات املاک ، کشاورزان، هنرمندان و صنعت گران خرد و حتی در زمینه های تخصصی مانند پزشکی ، دندان پزشکی ، وکالت و.....

۸- مزایای کسب و کار شخصی را بنویسید؟ پاسخ: (۱) راه اندازی آن آسان و هزینه های آن نسبتاً اندک است - (۲) تصمیم گیری در مورد بازاریابی و تغییر شرایط بازار راحت و آزادی عمل بیشتر است. (۳) در سود و منفعت مالکیت کامل وجود دارد. (۴) فقط یک بار مالیات بر درآمد داده می شود.

۹- معایب کسب و کار شخصی را بیان کنید. پاسخ: (۱) تمام مسئولیت ها بر دوش فرد است - (۲) تأمین اعتبار مالی بسیار مشکل است. (۳) مسئولیت نامحدود در برابر بدهی ها و دعاوی

۱۰- شراکت چه نوع کسب و کاری است؟ پاسخ: کسب و کاری که متعلق به دو نفر یا بیشتر باشد شراکتی نامیده میشود. و هر کدام هم متناسب با سهمشان در سود و زیان کسب و کار سهم هستند.

۱۱- کسب و کارهای شخصی بیشتر مشابه چه نوع کسب و کارهایی می باشند؟ مثال بزنید. پاسخ: کسب و کارهای شراکتی کوچک مانند برخی مغازه ها و رستوران ها و پیمان کاران

۱۲- چرا در کسب و کارهای شراکتی به نگارش قرارداد بین افراد توصیه میشود؟ پاسخ : برای روشن شدن حقوق و تکالیف شرکا به نگارش این قرارداد توصیه می شود.

۱۳- مزایای کسب و کار شراکتی را بیان کنید (پاسخ : ۱) راه اندازی آن نسبتاً آسان است (۲) دسترسی به منابع و سرمایه های مالی بیشتر (۳) تقسیم بار مسئولیت (۴) - معایب کسب و کار شراکتی را بیان کنید. پاسخ : افزایش برخی هزینه ها جهت تنظیم قرارداد و مشاوره حقوقی با وکیل - مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی ها و دعاوی - به دلیل توافق با شرکا تصمیم گیری سخت تر و آزادی عمل محدود تر است.

۱۵- پیچیده ترین نوع کسب و کار کدام است؟ پاسخ: کسب و کار شرکتی

۱۶- شرکت چه نوع کسب و کاری است توضیح دهید؟ پاسخ : شرکت ، کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد به این معنا که قانون با یک شرکت مانند یک فرد و یا انسان رفتار می کند و شرکت دارای حقوق و تعهدات خاصی است. دقیقاً همانند آنچه که انسان ها انجام می دهند.

۱۷- در کسب و کارهای شرکتی دارایی هر شرکت چگونه تقسیم می شود؟ پاسخ: دارایی هر شرکت به تعداد معینی سهم تقسیم می شود و هر کس با خرید سهام شرکت ، سهام دار آن شرکت نامیده می شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی آن را دارد و در منافع و مسئولیت ها به همان اندازه سهم است.

۱۸- سهام چیست؟ مثال بزنید. پاسخ: سهام یک سند مالکیت است و نشان می دهد که دارنده آن ، بخشی از مالکیت شرکت را در اختیار دارد و در سود و زیان آن شریک است. مثالاً اگر دارایی شرکتی به صد هزار سهم تقسیم شده باشد، سرمایه گذاری که هزار سهم آن را خریداری می کند، مالک یک درصد شرکت است.

۱۹- انواع شرکت ها را نام ببرید. پاسخ : شرکت سهامی عام- شرکت سهامی خاص- شرکت های تعاونی- مؤسسات غیر انتفاعی و خیریه

۲۰- ایجاد کدام نوع کسب و کار پر هزینه ترین نوع کسب و کار است چرا؟ پاسخ : ایجاد یک شرکت به ویژه یک شرکت سهامی. زیرا از پول دیگران برای راه اندازی کارش استفاده می کند.

چرا برای تشکیل شرکت به وکیل نیاز داریم ؟

پاسخ : زیرا اطلاعات لازم را برای تکمیل اساسنامه شرکت و سایر اسناد مورد نیاز را در اختیار مؤسسین قرار دهد.

۲۲- در اساسنامه شرکت چه مواردی مطرح می شود؟

پاسخ : (۱) شرکت برای چه کسب و کاری تشکیل شده، (۲) سهام آن چه میزان است (۳) سهام آن چگونه تقسیم و فروخته می شود ، (۴) شرکت چگونه سرمایه اولیه خود را تأمین می کند. (۵) چگونه سود و زیان تقسیم می شود (۶) شرکت چگونه منحل می شود (۲۳) مزایای شرکت را بیان کنید.

پاسخ: (۱) ضرر و بدهی سهام داران محدود به مقدار سهام آنهاست . (۲) امکان افزایش سرمایه و سهام آنها وجود دارد. . (۳) امکان رقابت بالا با شرکت های دیگر ، (۴) تخصص گرایی بیشتر (۵) جذب افراد توانمند

۲۴- معایب ایجاد یک شرکت را ذکر کنید. پاسخ: (۱) هزینه های راه اندازی آن بالاست - (۲) تصمیم گیری در آن سخت است - (۳) پیچیدگی ها در رابطه مدیریت و مالکیت افراد. (۴) تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام (۵) مالیات بر سود شرکت علاوه بر مالیات بر درآمد. (۶) قوانین پیچیده تر (۷) گزارش دهی بیشتر

۲۵- شرکت های تعاونی چه نوع کسب و کاری می باشند؟ پاسخ: این نوع کسب و کار با هدف تأمین نیازهای اعضا تشکیل می شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آنها کمک می کند.

۲۶- نحوه اداره شرکت تعاونی و توزیع سود آن به چه شکلی است؟ پاسخ: در تعاونی ها هر فرد صرف نظر از اینکه چه مقدار از سرمایه تعاونی را تأمین کرده فقط یک رأی دارد. اما توزیع سود به نسبت سرمایه افراد می باشد.

۲۷- مؤسسه غیر انتفاعی و خیریه چگونه نهادی است؟ پاسخ: نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیر سودآور، یعنی با هدفی غیر تجاری شکل گرفته است.

۲۸- اغلب مأموریت های مؤسسات غیر انتفاعی در چه زمینه هایی است؟
پاسخ: اغلب زمینه های انسانی و اجتماعی دارند مانند امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی، بهداشت و سلامت. و از نظر محدوده عمل، گاهی محلی، گاهی ملی و حتی جهانی می باشد.

پایان